

15.10.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DİŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Suriye BM'ye başvurdu: ABD, kimyasal silah kullandı...* Suriye hükümeti, ABD öncülüğündeki koalisyonu, hava saldırıları sırasında Cenevre sözleşmeleriyle yasaklanmış 'beyaz fosfor' kullanmakla suçladı. Suriye Dışişleri Bakanlığı, Birleşmiş Milletler'den sivillerin ölüm ve yaralanmalarına yol açan, Deyrezzor'un Hacin kasabasındaki hava saldırıları sırasında ABD öncülüğündeki koalisyon güçleri tarafından yasaklı beyaz fosfor kullanımının araştırmasını talep etti.

- *İdlib'de El Kaide bağlantılı cihatçılar tampon bölgeden çekilmiyor...* Türkiye ile Rusya arasında varılan İdlib Mutabakatı çerçevesinde oluşturulan Tampon Bölgenin hayata geçirilmesi saatler kala kimi cihatçı gruplar bölgeden çekilmiyor. Türkiye'nin geçtiğimiz aya kadar 'terör örgütü' olarak görmediği El Kaide bağlantılı örgütler, mevcut hatlarını daha da güçlendiriyor. Al Masdar'ın askeri kaynaklara dayandığı habere göre İdlib'in büyük bir bölümünü kontrol eden El Kaide bağlantılı örgütler Hey'et Tahrir'uş Şam (HTŞ) ve Türkistan İslam Partisi, İdlib'in Kabbani kasabasında yeni cepheler kurmaya devam ediyor.

- *İdlib'de HTŞ lideri Colani'nin Suudi asıllı güvenlik danışmanı öldürüldü...* Türkiye ve Rusya başta olmak üzere birçok ülkenin terörist olarak gördüğü El Nusra'nın başını çektiği Heyeti Tahriri Şam'ın (HTŞ) Türk ve Suudi Arabistan asıllı komutanları suikast sonucu öldürüldü. HTŞ'nin askeri komutanı olarak görev yapan ve Suudi Arabistan Vatandaşı olan Ebu Yusuf El Colani, İdlib'in Maraath kasabasında suikast sonucu öldürüldü. Cezravi, HTŞ lideri Ebu Muhammed El Cevlani'nin güvenlik danışmanı olarak görev yapıyordu. Türk asıllı HTŞ komutanı Muhammed Ebu İslam ise, Ahsem kasabasında suikast sonucu öldürüldü. Muhammed Ebu İslam, Cebel el Zaviyah bölgesinde HTŞ'nin en yüksek rütbeli komutanıydı.

- *AFP: İdlib'deki tampon bölgeden Suriye ordusuna saldırı yapıldı...* AFP, İdlib'deki cihatçıların Suriye ordusuna karşı tampon bölgeden saldırı gerçekleştirdiğini duyurdu. AFP'nin haberine göre cihatçılar bölgeden havan atışı gerçekleştirdi. Daha önce de bölgeden Suriye ordusuna saldırılar yapıldığı söyleniyordu, ancak cihatçılar bu kez ağır silah kullanmış oldu.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Irak, Türkiye'yle güvenlik protokolünü onayladı...* Yeni hükümet kurulana kadar görevine devam eden Başbakan Haydar İbadi'nin ofisinden yapılan açıklamada, Bakanlar Kurulunda, Irak ve Türkiye İçişleri bakanlıkları arasındaki güvenlik iş birliği protokolünün onaylandığı belirtildi. Açıklamada, söz konusu iş birliği protokolünün detaylarına ilişkin ise bilgi verilmedi.

- *Hamaney'den 'ekonomik sorunları çözün' talimatı...* İran lideri Ayetullah Ali Hamaney'in basın ofisinden yapılan açıklamaya göre, dün akşam Tahran'da yasama, yürütme ve yargı başkanlarıyla bir araya gelen Hamaney, "Özellikle pahalılık ve halkın alım gücünün düşmesi gibi sorunlar yoksul kesim başta olmak üzere halkın geçimini darboğaza soktu." dedi. Hamaney, ekonomik sorunlar nedeniyle halkın alım gücünün düştüğünü belirterek, yetkililere ekonomik sorunları bir an önce çözme talimatı verdi.

- *Hamaney'den 'İran Kalkınma Modeli' projesi talimatı...* İran lideri Ali Hamaney, ülke uzmanlarına 'İran Kalkınma Modeli' projesini hazırlamaları talimatı verdi. Hamaney yayımladığı kararnamede, İranlı uzmanlardan 'İran Kalkınma Modeli' projesini 2 yıl içerisinde tamamlamalarını istedi. Söz konusu projenin Hicri Şemsi takvimine göre 1400 yılında (miladi 2021) uygulamaya konulacağı belirtilirken, projenin hedefinin Hicri Şemsi takvimine göre 1444 yılında (miladi 2065) İran'ı Asya kıtasının ilk 4'ü ve dünya ülkelerinin ilk 7'si arasına yükseltmek olduğu kaydedildi.

- *Netanyahu'dan Hamas'a tehdit...* Hamas Siyasi Büro Başkanı İsmail Heniyye'nin, Gazze Şeridi sınırında düzenlenen "Büyük Dönüş Yürüyüşü" gösterilerinin kısmi çözümlerle ikna edilerek durdurulamayacağını, Gazze Şeridi'nin tamamından ablukanın kaldırılmasından başka bir şeyin kabul edilmeyeceğini açıklaması sonrası İsrail'in dili sertleşti. Başbakan Binyamin Netanyahu, Hamas'ı tehdit ederek, "İsrail'in yanıtının ızdırap verici olacağını" söyledi. Heniyye, Büyük Dönüş Yürüyüşü gösterileri sırasında hayatını kaybeden Afifi Mahmud Ata Afifi'nin cenaze töreninde yaptığı konuşmada, barışçıl gösterilerin, Gazze ablukasını kaldırılincaya kadar devam edeceğini vurgulamıştı.

- *Afganistan ile Pakistan arasında sınır çatışması çıktı...* Afganistan Savunma Bakanlığı sözcüsü Sayed Gafur Ahmed Cavid, Pakistan sınır birliklerinin, Afgan topraklarına geçmesinin ardından Afgan sınır birliklerinin uyarı ateşiyle karşılaştığını belirtti. Karşılıklı çıkan çatışmada can kaybının olup olmadığının henüz bilinmediğini ifade eden Cavid, çatışmanın sonlandırılması için diplomatik görüşmelerin başladığını söyledi.

- *Ürdün ile Suriye, Nasib Sınır Kapısı'nı açma konusunda anlaştı...* Ürdün hükümetinden ve Suriye İçişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada iki ülkenin yarından itibaren Nasib Sınır Kapısı'nı açma konusunda anlaşmaya vardıkları belirtildi.

- *İran Devrim Muhafızları: Verimli ve faydalı olduğu sürece Suriye'deki askeri varlığımız sürececek...* İran Devrim Muhafızları Sözcüsü Ramazan Şerif, Şam'ın talepleri doğrultusunda verimli ve faydalı gördükleri sürece İran'ın Suriye'deki askeri danışman varlığını sürdüreceklerini söyledi.

- *İran ile İKDP arasında çatışma: 6 ölü...* Irak Kürt Bölgesel Yönetimi'nde (IKBY) konuşlanan İKDP, İran'ın Kirmanşah vilayetine bağlı Paveh kentinde dün çatışma çıktığını 1 sivil, 2 milis ve 3 İran askerinin hayatını kaybettiğini iddia etti.

- *Lübnan'da İsrail casus cihazı patlatıldı...* Lübnan resmi ajansı NNA'da yer alan haberde, güneydeki El-Cenub vilayeti sınırında yer alan El-Litani Nehri bölgesinde İsrail keşif uçaklarının yoğun şekilde uçuş yaptığı sırada bir patlama sesinin duyulduğu belirtildi. El-Halusiye beldesinin doğusundaki Litani Nehri yatağına yakın bir yere yerleştirilen İsrail'e ait casus aygıtının keşif uçağı tarafından imha edildiği bilgisine ulaşıldığı aktarılan haberde, güvenlik güçlerinin patlamanın meydana geldiği yere ulaşmaya çalıştığı bildirildi.

- *Suudi Arabistan Kaşıkçı'ı öldürme emri verdiği yönündeki iddiaları yalanladı...* Suudi Arabistan İçişleri Bakanı Prens Abdulaziz bin Suud bin Nayif, bazı medya kuruluşlarının Suudi vatandaşı olan gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın kaybolması ile ilgili Riyad'a yönelttiği suçlamaların doğru olmadığını belirtti ve Suudi hükümetine bu şekilde yapılan saldırıları kınadı.

AB – AVRUPA

- *AB'den Atina ve Üsküp'e: Eşsiz fırsatı kaçırmayın...* AB Dışişleri Yüksek Temsilcisi Mogherini, Yunanistan ve Eski Yugoslav Cumhuriyeti Makedonya arasındaki isim anlaşmasını 'barış için eşsiz fırsat' olarak değerlendirdi, 'Böyle bir fırsat yakın zamanda bir kez daha çıkmayabilir' uyarısında bulundu.

- *Hollanda: Rusya ile siber savaş halindeyiz...* Hollanda Savunma Bakanı Ank Bijleveld, Rusya ile siber savaş halinde olduklarını söyledi. Bijleveld, NATO'ya Hollanda'nın 'siber askerlerini' kullanmasını önerdiklerini belirtti.

- *AB Komisyonu başkan adayı: Türkiye'yle müzakereleri sonlandıracağım...* Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Jean-Claude Juncker'den önümüzdeki yıl boşalacak koltuğa adaylığını koyan Alman politikacı Manfred Weber, "Türkiye'ye kapıları tamamen kapatacağımı" açıkladı.

- *3 Avrupa ülkesinden "Cemal Kaşıkçı" çağrısı...* İngiltere Dışişleri Bakanı Jeremy Hunt, Fransız mevkidaşı Jean-Yves Le Drian ve Alman mevkidaşı Heiko Maas, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın akıbetine ilişkin ortak açıklama yayımlayarak, Suudi Arabistan hükümetini olayla ilgili 'tam ve ayrıntılı bir cevap' vermeye çağırdı. İfade ve basın özgürlüğü ile gazetecilerin korunmasının üç ülkenin öncelikleri olduğu belirtilen yazılı açıklamada, şunlar kaydedildi: "Gerçekte ne olup bittiğinin ortaya çıkarılması ve -varsa- Cemal Kaşıkçı'nın ortadan kaybolmasının sorumlularının teşhis edilmesi ve bunlardan hesap sorulmasını temin için inanılır bir soruşturmaya ihtiyaç var. Suudi Arabistan ve Türkiye'nin bu konuda ortak gayretlerini teşvik ediyoruz ve Suudi hükümetinin tam ve ayrıntılı bir cevap vermesini bekliyoruz."

ASYA – ÇİN

- *Çin, ABD sıvılaştırılmış gazından vazgeçti....* Çin, geçtiğimiz yıl ABD'den yaklaşık 3.6 milyon ton LNG satın almıştı. Böylelikle ABD, Çin'e bu tip yakıt sağlayan ülkeler sıralamasında Katar'ı geçerek Avustralya'dan (4.8 milyon ton) sonra ikinci olmuştu. Ancak bu yıl ABD'nin Çin'e LNG ihracatı sürekli geriledi ve ağustos ayında 1 milyon tonu geçmedi. Buna rağmen Çin gaz ithalatını yüzde 17 artırdı. Washington, eylül ayında, 300'den fazla Çin ürününe yüzde 25'lik ek vergi getirmişti. Buna yanıt olarak Çin, ABD mallarına vergileri artırmıştı. Bunlardan biri de, yüzde 10 ek vergi uygulanan LNG olmuştu. Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Wang Shouwen, ülkesine karşı uygulanan vergilerden öncelikle ABD'li LNG ihracatçıların etkileneceği sözünü vermişti. Pekin, ABD'deni LNG ithalatını tamamen durdurdu.

ABD

-ABD'den Irak'ta kurulacak yeni hükümete: Her alanda destekçisi olacağız. ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı John Sullivan, ülkesinin, Irak'ta Adil Abdulmehdi tarafından kurulması beklenen yeni hükümeti destekleyeceğini belirtti.

-Trump'tan itiraf: Uzay kuvvetleri kurma konusunda Rusya'nın gerisinde kaldık... Verdiği talimat üzerine ABD Savunma Bakanlığı'nın (Pentagon) ABD Silahlı Kuvvetleri'nin 6. kolu olan uzay kuvvetlerini kurma çalışmalarına başladığını anlatan Trump, ancak bu konuda Rusya ve Çin'in gerisinde kaldıklarını itiraf etti. Trump, "Çin ve Rusya, söz konusu kuvvetleri oluşturmaya daha önce başladı. Ancak biz de dünyanın en muhteşem halkına sahibiz, dünyanın en iyi füzelerini, tanklarını ve gemilerini üretiyoruz" dedi.

-ABD'nin yabancı ülkelere silah satışı 55,6 milyar dolara çıktı. ABD ordusu 2018 mali yılı için yabancı ülkelere 55,6 milyar dolar silah satışı gerçekleştirdi. Bir önceki mali yılda aynı rakam 41,93 milyar dolar olmuştu. Konuyla ilgili konuşan ABD'li general Charles Hooper, "Olumlu artış eğiliminin süreceği konusunda iyimserim" ifadelerini kullanarak silah ticaretlerinin artacağını ilan etti.

- ABD ordusu obezite nedeniyle yeni asker bulmakta zorlanıyor... ABD Savunma Bakanlığı Pentagon'un danışmanları, ülkede giderek yayılan obezitenin ABD Ordusu için büyük engel oluşturduğu uyarısı yaptı. Yetkililer, askerlik yapmaya uygun genç bulmakta zorlanıldığını dikkat çekti.

- Trump: Brunson'un serbest bırakılmasında yardımı için Erdoğan'a teşekkür etmek isterim"... ABD Başkanı Donald Trump Twitter'da yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Serbest bırakılan Rahip Brunson bugün 14:30'da Oval Ofis'te olacak. Onunla görüşmek ve tanışmak harika olacak. Harika bir Hristiyan ve zorlu bir tecrübe yaşadı. Yardımı için Başkan Erdoğan'a teşekkür etmek istiyorum"

YUNANİSTAN - KIBRIS

- (ÖZEL HABER) Yunanistan-GKRY-Mısır üçlü ittifakının altıncı zirvesi Girit'te yapıldı... 10 Ekim'de Girit'te artık kurumsallaşmış hale gelen Yunanistan-GKRY-Mısır üçlü ittifakının altıncı zirvesi yapıldı. Kurumsallaşmış dedik çünkü bu üçlü ittifakın merkezi Girit'te olacak bir Daimi Koordinasyon Sekreterliği kuruluyor. Zirve sonrasında yayımlanan ortak bildiri uzun ve kapsamlı. Hedefte Doğu Akdeniz'de kendi aralarındaki enerji iş birliği ve tabii ki **Türkiye'yi işgalcilikle suçlayan, Türk askerinin Kıbrıs'ı terk etmesini isteyen** ifadeler var. Çünkü **hedef Türkiye'yi Kıbrıs'tan ve bölgeden tamamen dışlamak, İskenderun ve Antalya körfezlerine yani kara sularına hapsedmek, Rum/Yunan taleplerini içeren AB'nin yayımladığı deniz yetki alanları haritasını kabul ettirmek.** Ortak açıklamada öyle ifadeler var ki **Türkiye tamamen yok sayılıyor.** Kıbrıs çevresinde ve Doğu Akdeniz'de Münhasır Ekonomik Bölgelerin (MEB) belirlenmesini kendi aralarında ikili-üçlü mekanizmalarla halletmekten bahsediliyor. Kıbrıs sorununun BM çatısı altında ve AB müktesebatı içinde çözümlenmesinin tek yol olduğu vurgulanıyor. Yine Türkiye'nin taraf olmadığı BM Deniz Hukuku Sözleşmesi'nin esas alınacağı söyleniyor. Zirvede **Çipras'ın şu sözleri yenilir yutulur**

değil: "Bu bölgedeki hidrokarbonların araştırılması ve çıkarılması Kıbrıs'ın (GKRY'yi kastediyor) egemenlik hakkıdır ve uluslararası hukuka uygundur. **Üçüncü ülkelerin buna yönelik tehditlerinin karşısındayız.** Kıbrıs'ta AB ve BM normlarına uygun bir çözüm istiyoruz bunun **en öncelikli şartı işgal ordusunun Ada'dan ayrılması ve garantörlük sisteminin son bulmasıdır.**" Ortak bildiride yer almasa da Rum basını **üçlü ittifakın Fransa'nın katılımıyla dördü ittifaka genişlemesinde mutabık kalındığını** yazıyor. Geçen aylarda basına yansıyan Fransız hava ve deniz kuvvetlerinin GKRY'deki üsleri kullanma izni verildiği haberlerine bakılırsa bu gelişmenin an meselesi olduğunu söyleyebiliriz. Yine Rum basınında bu üçlünün **"birine yapılan tehdit herkese yapılmış tehdittir"** konusunda anlayış birliğine varıldığı yazılıyor. Yaz aylarında bu ülkelerin temsilcilerinin de olduğu bir konferansta Mısır büyükelçisinin **"gerekirse Türkiye'ye karşı güç kullanırız"** dediği de hatırlanmalıdır.

- **Türkiye'den 'Yunanistan-Mısır-Güney Kıbrıs Ortak Bildirisi'ne tepki...** Dışişleri Bakanlığı, Yunanistan-Mısır-Güney Kıbrıs Üçlü Zirvesi Ortak Bildirisine dair yaptığı açıklamada, "Kıbrıs sorununun, Türkiye'nin 1960 Garanti Antlaşması'nın verdiği hakka dayanarak 1974 yılında gerçekleştirdiği Barış Harekatı'na bağlanmaya çalışılması kabul edilemez" ifadelerini kullandı.

RUSYA

- **ABD'nin Suriye'de beyaz fosfor kullandığı yönünde gelen bilgiler araştırılsın...** Rus Senatör Frants Klintseviç, Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü'nün (OPCW) ABD öncülüğündeki koalisyon güçlerinin Suriye'de yasaklı beyaz fosfor kullandıkları yönündeki bilgileri bir an önce araştırması gerektiğini söyledi.

- **Dağıstan'da güvenlik güçleri IŞİD ile bağlantılı 2 kişiyi öldürdü...** Rusya Ulusal Antiterör Komitesi, güvenlik güçlerinin Dağıstan'ın Hasavyurt bölgesinde düzenledikleri operasyonda IŞİD'in faaliyetleriyle bağlantısı olan 2 çete üyesini ölü olarak ele geçirdiklerini duyurdu.

- **Rusya Devlet Duması Başkanı Volodin: Avrupa Konseyi'nden çıkabiliriz...** Volodin, katıldığı Rusya 1 televizyonu programında, Rusya'nın Avrupa Konseyi'nden çekilebileceğini belirterek "Bu böyle devam ederse elbette, Avrupa Konseyi'nden çekilmeyi değerlendirebiliriz" dedi. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjorn Jagland, Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi'nin sonbahar oturumu sırasında, Rusya'nın Haziran 2019'a kadar Avrupa Konseyi bütçesine katkı payı ödemeye başlamaması durumunda, örgütün bakanlık komitesinin bu ülkeyi üye ülkeler listesinden çıkarmak zorunda kalacağını söyledi.

- **Avrupa NATO Kuvvetleri Komutanı, Rus ordusunun güçlendiği konusunda uyarıda bulundu...** Rusya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mariya Zaharova, uluslararası arenadaki Kırım'a yönelik enformasyon ablukasının kırıldığını ve Kırımlı gazetecilerin uluslararası etkinliklere katılmaya başladığını söyledi.

- **Rus senatör: İngiltere'ye vize konusunda orantılı yanıt veririz...** Rus senatör Konstantin Kosaçev, Londra'nın Rus diplomatlara vize vermeyi reddetmesi konusunun diplomatik yollardan çözülememesi durumunda Moskova'nın da aynı şekilde orantılı önlemler alacağını belirtti.

- *Rusların yüzde 64.6'sı Putin'in icraatlarından memnun...* Rus kamuoyu araştırma merkezi VTSIOM'un 1-7 Ekim'de yaptığı son anket, Putin'in icraatlarından memnun olan Rusların oranının yüksek olduğunu ortaya koydu. Ankete göre Rusların yüzde 64.6'sı Putin'in görevi başında yaptığı çalışmaları onayladığını ifade etti. Putin geçtiğimiz Mart ayında yapılan genel seçimlerde oyların yüzde 80'e yakını almıştı.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *TSK'ya 22 yeni Anka geliyor...* Güvenlik güçlerinin keşif, gözetleme, hedef teşhis ve tespit ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılan ve 10 bin uçuş saatini geride bırakan Anka insansız hava aracı sistemlerine yenileri eklenecek.

-*Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Kral Selman görüştü...* Cumhurbaşkanlığı kaynaklarından edinilen bilgiye göre, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Suudi Arabistan Kralı Selman Bin Abdulaziz telefonda görüştü. Görüşmede, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı olayının aydınlatılması meselesi ele alındı.

- *Menbiç devriyesine katılacak ABD askerleri Gaziantep'te eğitimde...* Suriye'nin Menbiç kentinde, Türkiye ile ABD silahlı kuvvetlerinin birlikte yürüteceği ortak devriye faaliyetlerine katılacak askeri personelin katıldığı eğitim, Gaziantep'te sürüyor. Türkiye ile ABD silahlı kuvvetleri unsurlarının yol haritası kapsamında, Menbiç kenti çevresinde yürüteceği ortak devriye görevi öncesi, ilk grup Amerikan askeri personeli, eğitimlere katılmak için 2 Ekim'de Türkiye'ye geldi. Gaziantep'e gelen ABD askerleri, Türk askerleriyle birlikte 5 Ekim'de, güvenlik nedeniyle açıklanmayan kışlada ortak eğitime başladı.

TERÖRLE MÜCADELE

- Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca, Hava Kuvvetleri'ndeki FETÖ soruşturmasında 33'ü üsteğmen, 3'ü teğmen 36 şüpheli hakkında gözaltı kararı verildi.

- İçişleri Bakanlığından, iç güvenlik operasyonları kapsamında son bir haftada 25 teröristin etkisiz hale getirildiği bildirildi.